

Изборном већу
Универзитета у Београду
Факултета политичких наука

Изборно веће Универзитета у Београду - Факултета политичких наука је на седници одржаној дана 27. октобра 2022. године, сходно Закону о високом образовању ("Службени гласник РС", бр. 88/17, 27/18. - др. закон, 73/18, 67/19. и 6/20. - др. закон), Статутом Универзитета у Београду и Факултета политичких наука и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду ("Гласник Универзитета у Београду", бр. 192. од 01.07.2016.г., 195. од 22.09.2016.г., бр. 197. од 20.03.2017.г., бр. 199. од 16.10.2017. и бр. 203. од 21.05.2018. године), формирало Комисију за писање Извештаја о пријављеним кандидатима за избор доцента за ужу научну област Политиколошко-социолошке студије (у даљем тексту Комисија) у саставу: проф. др Дарко Надић, редовни професор Универзитета у Београду - Факултета политичких наука, емеритус проф. др Вукашин Павловић, професор-емеритус Факултета политичких наука, Универзитета у Београду и проф. др Дарко Радосављевић редовни професор Технолошко металуршког факултета Универзитета у Београду. Након анализираних чињеница из поднете конкурсне документације и усаглашених ставова, Комисија подноси Изборном већу Универзитета у Београду Факултета политичких наука следећи:

ИЗВЕШТАЈ

Овај извештај састоји се из следећих делова: 1. информације о конкурс, 2. информације о поднетим пријавама на конкурс, 3. информације о пријављеним кандидатима, 4. анализу испуњености услова за избор у звање доцента 5. мишљење о испуњености услова за избор у звање и предлог Комисије.

1. ИНФОРМАЦИЈЕ О КОНКУРСУ

Универзитет у Београду - Факултет политичких наука расписао је конкурс за избор доцента, са пуним радним временом, на одређено време од 5 година, за ужу научну

Политиколошко-социолошке студије. Оглас је објављен у публикацији Националне службе за запошљавање „Послови” број 1020 на страни 28, дана 28.12.2022 године. Конкурсом су прописани следећи услови за пријављивање кандидата: • кандидати треба да имају VIII степен стручне спреме, односно докторат наука из уже научне области из које се бирају • да испуњавају услове предвиђене Законом о високом образовању (“Сл. гласник РС”, 88/17 и 27/18 - др. закон и 73/18, 67/19. и 6/20. - др. закон), Статутом Универзитета у Београду и Статутом Факултета политичких наука за избор у звање доцента и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду (“Гласник Универзитета у Београду” бр. 192 од 01. 07. 2016. године, бр. 195 од 22. 09. 2016. год., бр. 197 од 20. 03. 2017. год., бр. 199. од 16. 10. 2017. год. и бр. 203. од 21. 05. 2018. године). Пријава на конкурс мора бити благовремена, поднета у року од 15 дана од дана објављивања огласа у публикацији Националне службе за запошљавање ”Послови” и потпуна да би била узета у разматрање. Истакнуто је да потпуну конкурсну документацију кандидата уз пријаву на конкурс чине следећи документи:

- биографија;
- оверен препис диплома и додатака диплома/уверења о положеним испитима свих нивоа студија;
- очитана/копија личне карте кандидата;
- списак научних и стручних радова;
- објављени радови;
- својеручно потписана изјава о изворности која је доступна у електронском облику на интернет линку www.fpn.bg.ac.rs/5010
- други докази у складу са напред наведеним актима

2. ИНФОРМАЦИЈЕ О ПОДНЕТИМ ПРИЈАВАМА НА КОНКУРС

Рок за подношење пријава на конкурс отпочео је објављивањем огласа у публикацији Националне службе за запошљавање „Послови”, број 1020 дана 28.12.2022. године, а окончан је 15 дана након објављивања (12.1.2023). Комисија је преузела пристигли материјал 16. јануара 2023. године и извршила анализу поднете документације. Констатовано је да се на конкурс пријавио један кандидат: др Марко Вујић. Комисија је установила да је пријава поднета благовремено на Конкурс, те да садржи све прописане елементе предвиђене Законом о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17 и 28/18), Статутом Универзитета у Београду и Статутом Факултета политичких наука за избор у звање доцента и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду” бр. 192 од 01.07.2016. године, бр. 195 од 22.09.2016, бр. 197 од 20.03.2017, бр. 199 од 16.10.2017. и бр. 203 од 21.05.2018. године).

3. ИНФОРМАЦИЈЕ О ПРИЈАВЉЕНИМ КАНДИДАТИМА

Како је Комисија констатовала да се на конкурс пријавио, и потпуну конкурсну документацију поднео један кандидат, др Марко Вујић, у наставку ће бити представљени његови биографски и библиографски подаци.

Марко Вујић рођен је [REDACTED]. године у [REDACTED] Република Србија. Дипломирао је на Факултету политичких наука Универзитета у Београду 2012. године, на смеру политикологија с просечном оценом 8,74 и оценом 10 на дипломском раду „Приватизација у Србији – Модели и социјални ефекти” чиме је стекао звање дипломирани политиколог.

Мастер академске студије Еколошка политика на истом факултету окончао је 2013. године с просечном оценом 10,00. Мастер рад под насловом „Раст светског становништва – вековни еколошки мит у XXI веку” успешно је одбранио оценом 10 чиме је стекао звање мастер политиколог.

Докторске студије политикологије на Факултету политичких наука успешно је окончао 2022. године максималним просеком оцена 10,00. Докторску дисертацију под називом „Позиција животне средине у социо-политичким формама развоја западне цивилизације“, одбранио је највишом оценом 10, чиме је стекао звање доктора политичких наука.

Одлукама Наставно-научног већа Факултета политичких наука Универзитета у Београду од школске 2013/2014 године, све до 2017/2018 године је био ангажован као сарадник и демонстратор на наставним предметима ОАС - Социјална и политичка екологија и Еколошка политика Европске уније. Од 2013. године Марко Вујић је сарадник и истраживач Центра за еколошку политику и одрживи развој (ЦЕПОР) у оквиру Факултета политичких наука. Активно учествује у раду овог факултетског центра, координирајући акције, медијске наступе и спроводећи истраживања и пројектне активности.

Од 12. марта 2018. године запослен је у звању асистента за ужу научну област Политиколошко-социолошке студије на истом факултету где је поред наведених предмета на ОАС учествовао и у извођењу предмета Еколошка политика Србије, Савремена еколошка политика и одрживи развој и Еколошки диверзитет на мастер академским студијама Еколошке политике.

Током наведеног периода био је ангажован у извођењу два предмета на основним академским студијама (ОАС): Социјална и политичка екологија (на смеровима за Новинарство, Политикологију, Социјалну политику и социјални рад) и предмету Еколошка политика Европске уније на Међународним студијама. У периоду 2017-2021 активно је учествовао у кампањи уписа на Факултет политичких наука, презентујући Факултет у готово свим гимназијама већих градова на територији Републике Србије, као и сајмовима образовања.

Према новом студијском програму из 2022. Марко Вујић је поред предмета на ОАС, акредитован и у извођењу шест предмета на мастер академским студијама: Савремена еколошка политика и одрживи развој, Еколошки диверзитет, Еколошка политика Србије, Савремене социоеколошке теорије, Екологија, друштво и политика, Политика и

дипломатија одрживог развоја. Изборни период од три године у звању асистента продужен му је одлуком Изборног већа Факултета политичких наука у фебруару 2021. године.

Аутор је већег броја радова из области политичких наука, учесник више међународних и домаћих научних конференција. Од избора у звање асистента марта 2018. године биран у комисије за одбрану 56 мастер радова на сва четири факултетска смера, и преко 30 дипломских радова на Факултету политичких наука. Члан је више тела релевантних за његову научну области, уз то члан је комисије за пријем на мастер модул Еколошка политика као и комисије за доделу годишње награде „Проф. др Данило Ж. Марковић” у области социјалне екологије. Рецензент је у неколико реномираних научних часописа попут *Политичке ревије* Института за политичке студије и *Годишњака Факултета политичких наука*. Одлично влада енглеским језиком (Ц1) и основама немачког језика (А2)

3.1 Објављени радови са категоризацијом

1 рад М23

Марко М. Вујић, Марко М. Вујић, *Три деценије одрживог развоја – настанак, доминација, слабости и перспектива*, Социолошки преглед, vol. LVI (2022), no. 4, 56 (4) стр. 1270-1297, doi: 10.5937/socpreg56-40157 (M23)

6 радова М51

1. **Марко М. Вујић**, Богдан Стојановић, Јасмина Мацгаљ, *Фузија: ново поглавље у односу екологизма и нуклеарне енергије?* Ecologica, XXII (78) ISSN 0354 – 3285, UCD: 504.03:621.039.4, стр. 274-278. Београд, 2015. (M51)

2. **Марко М. Вујић**, *Реалност и изазов поглавља 27 у преговорима Републике Србије са ЕУ*, Политичка ревија, стр. 59-76, Година (XXVIII) XV Број 3/2016. UDC 340.317(497.11:4-672EU), <https://doi.org/10.22182/pr.4932016.4> Београд, 2016. (M51)

3. Дарко П. Надић, Урош Шуваковић В Шуваковић, **Марко М. Вујић**, *Маргинализоване друштвене групе и Зелена економија*, стр. 625-631, Ecologica No.91 UCD: 502.7 ISSN 0354-3285, UCD: 631/633:316.7-058.5.64/66, Београд 2018. (M51)

4. **Марко М. Вујић**, Оља М. Ивановић, Дарко П. Надић, *Улога и значај децентрализације еколошке политике у Републици Србији*, Ecologica, Vol. 28, No 102 (2021), UDC: 502.1(497.11) DOI:10.18485/ecologica.2021.28.102.14 стр. 236-243, Београд, 2021. (M51)

5. **Марко М. Вујић**, Оља М. Ивановић, *Последице деловања COVID19 на економски сектор и животну средину*, *Ecologica*, Vol. 28, No 101 UDC: 502.11:[616.98:578.834 DOI:10.18485/ecologica.2021.28.101.18 стр. 118-124, Београд, 2021. (M51)

6. Оља М. Ивановић, **Марко М. Вујић**, *Модел линеарне економије Vs. модел циркуларне економије*, *Ecologica*, Vol. 29, No 106,UDC:502.174:338.1]:[514:330, DOI:10.18485/ecologica.2022.29.106.4 стр. 163-170, Београд, 2022. (M51)

1 рад M63

1. **Марко М. Вујић**, *Значај еколошке димензије у политици Немачких зелених у периоду 2011-2021*, Зборник радова научна конференција: Екологија и политика, Европска унија и Србија, , ISBN 978-86-6425-107-5, UDK 323:32(574), стр. 18-36, ФПН, Београд, 2023. (M63)

1 рад M33

2. **Марко М. Вујић**, Јасмина Мацгал, Богдан Стојановић, *Теорије популационог прогреса до концепта одрживог развоја*, рад штампан у целости, саопштен на међународном научном скупу „Циљеви одрживог развоја у III миленијуму“, Београд, 20 – 22. априла 2017*Ecologica*, No. 87, UDC: 502.7 ISSN 0354- 3285 UDC: 314.83:81:330.34.22 стр. 521-527, Београд, 2017. (M33)

3 рада M34

3. Оља М. Ивановић, **Марко М. Вујић**, *Линеарна Versus циркуларна економија*, рад штампан у изводу, саопштен на међународној научној конференцији „Одрживи развој и зелена економија“, стр 62-64, ISBN 978-86-89061-16-1, COBISS.SR-ID 63313417 Београд, 19-21 април, 2022. (M34)

4. **Марко М. Вујић**, Оља М. Ивановић, *Импликације Ковид-19 на глобалне економске перформансе и животну средину*, рад штампан у изводу, саопштен на Међународној научној конференцији "Четврта индустријска револуција: утицај пандемије Ковид-19 на економију и животну средину", Београд, 22-24.04.2021 стр. 138-140, ISBN 978-86-89061-14-7, COBISS.SR-ID 39441417 (M34)

5. Оља М. Ивановић, **Марко М. Вујић**, International Scientific Conference: Sustainable Development and Green Economy, 19-21. April, 2022. *The Impact of use of oil on the Green Economy*. Naučno-stručno društvo za zaštitu životne sredine Srbije „ECOLOGICA“, Belgrade, Serbia, 80-81, ISBN 978-86-89061-16-1, COBISS.SR-ID 63313417 (M34)

1 рад M66

6. **Марко М. Вујић**, Зборник радова *Екологија и политика, ЕУ и Србија*, Факултет политичких наука, 215 стр., ISBN 978-86-6425-107-5, Београд, 2023, уредник. (M66)

Учешће у домаћим и међународним конференцијама

- Међународни научни скуп: Животна средина и адаптација привреде на климатске промене, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд, 22-24. априла 2015.

- Међународни научни скуп: Глобализација и глокализација (конфликти у глобализирајућем друштву, Српско социолошко друштво, Филозофски факултет Универзитета у Приштини са привременим седиштем у Косовској Митровици, Институт за упоредно право, Београд, Институт за политичке студије, Београд, Косовска Митровица, 2-4. јуни 2017.

- Међународни научни скуп „Циљеви одрживог развоја у III миленијуму“, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије Министарства пољопривреде и заштите животне средине Републике Србије, Београд, 20 – 22. априла 2017.

- Међународна научна конференција "Четврта индустријска револуција: утицај пандемије Ковид-19 на економију и животну средину", Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Министарства заштите животне средине Републике Србије, Београд, 22-24.04.2021-

- Међународна научна конференција „Одрживи развој и зелена економија“, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Министарство заштите животне средине Републике Србије, Београд, 19-21 април, 2022.

- Домаћа научна конференција: Екологија и политика. Европска унија и Србија, Факултет политичких наука, Београд, 27. Април 2022.

4. ИСПУЊЕНОСТ УСЛОВА ЗА ИЗБОР У ЗВАЊЕ ДОЦЕНТА

4.1. Општи услов

Законом о високом образовању („Службени гласник РС”, бр. 88/17 и 28/18), Статутом Универзитета у Београду и Статутом Факултета политичких наука за избор у звање доцента и Правилником о минималним условима за стицање звања наставника на Универзитету у Београду („Гласник Универзитета у Београду“ бр. 192 од 01.07.2016. године и одговарајућим изменама и допунама), прописано је, као општи услов да за доцента може бити изабран кандидат који поседује научни назив доктора наука из научне области за коју се бира стечен на акредитованом универзитету и акредитованом студијском програму у земљи или диплому доктора наука стечену у иностранству, признату у складу са Законом о високом образовању. Докторску дисертацију под називом „Позиција животне средине у социо-политичким формама развоја западне цивилизације” кандидат Марко Вујић је одбранио 14. јула 2022. године на Универзитету у Београду – Факултету политичких наука, чиме се закључује да је општи услов испуњен.

4.2. Обавезни услови

Ови услови обухватају наредне критеријуме: приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе; позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода; објављен један рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира; саопштен један рада на научном скупу, објављен у целини (категорије М31, М33, М61, М63). У овом делу Извештаја Комисија ће оценити испуњеност наведених обавезних услова за кандидата Марка Вујића.

4.2.1. Приступно предавање из области за коју се бира, позитивно оцењено од стране високошколске установе

Јавно приступно предавање заказује се на основу члана 64. Закона о високом образовању („Службени гласник РС“, бр. 88/17), члана 20. и 21, а у вези са чланом 116.

Статута Универзитета у Београду - Факултета политичких наука и Одлуке о извођењу приступног предавања на Универзитету у Београду (Гласник Универзитета у Београду бр. 195. и Одлука Сената Универзитета у Београду 06-01 број: 06-2464/8-17). Јавно приступно предавање на тему „Неомалатузијанизам и социоеколошки аспект демографског прогреса” заказано је Одлуком декана Факултета политичких наука бр. 02-111 од 17.1.2023. која је објављена на огласним таблама и интернет страни Факултета. Марко Вујић је одржао приступно предавање 26.1.2023. године од 12:30 до 13:15 сати на Факултету политичких наука. Приступном предавању су присуствовали чланови Комисије за оцену приступног предавања у саставу: проф. др Дарко Надић, редовни професор УБ-ФПН, емеритус проф. др Вукашин Павловић емеритус-професор УБ-ФПН и проф. др Дарко Радосављевић, редовни професор УБ-Технолошко-металуршког факултета. Комисија је сачинила Извештај о одржаном приступном предавању и кандидата Марка Вујића оценила највишом просечном оценом - оценом 5.

4.2.2. Позитивна оцена педагошког рада у студентским анкетама током целокупног претходног изборног периода

Кандидат Марко Вујић учествује у извођењу вежби на основним академским студијама од 2013. године. Од избора у звање асистента, фебруара 2018. године, кандидат је у три школске године био оцењен путем студентских анкета за свој рад на држању вежби на предмету Социјална и политичка екологија.

2019/20

ОАС (С смер)	4.87
ОАС (II смер)	4.66
ОАС (III смер)	4.74
Укупни просек	4.76

<u>2020/21</u>	
ОАС (С смер)	4.91
ОАС (П смер)	4.34
ОАС (Н смер)	4.69
Укупни просек	4.65
<u>2021/22 (Анкета у току)</u>	
ОАС (С смер)	4.77
ОАС (П смер)	4.58
ОАС (Н смер)	4.39
Тренутни просек	4.58
Просечна трогодишња оцена 4.67	

Увидом у студентске анкете може се закључити да је кандидат Марко Вујић добио позитивну оцену свог педагошког рада, те да је и овај услов задовољен.

4.2.3.

Објављен један рад из категорије М20 или три рада из категорије М51 из научне области за коју се бира. Увидом у списак објављених радова кандидата Марка Вујића Комисија може да закључи да је овај услов испуњен. Колега Вујић је објавио један рад у часопису из категорије М23 и шест радова у часописима из категорије М51. У наредном делу ће ови радови бити укратко представљени, како би се указало и на то да припадају

научној области за коју се кандидат бира – Политиколошко-социолошким студијама. Такође, кратким приказом одбрањене докторске дисертација кандидата, представиће се његова јасна оријентација ка научном пољу за које је овај конкурс и расписан.

• **Марко М. Вујић, Марко М. Вујић, Три деценије одрживог развоја – настанак, доминација, слабости и перспектива, Социолошки преглед, vol. LVI (2022), no. 4, 56 (4) стр. 1270-1297, doi: 10.5937/socpreg56-40157 (M23)**

Аутор у овом раду има за циљ критичко проматрање тродеценијског концепта одрживог развоја на неколико нивоа, и је у складу са тим га дели у три целине. Прва, посвећена је специфичностима настанка овог појма у иницијалном периоду 1983-1992 и првом развојном периоду 1992-2000. године. У овом делу ставља посебан акценат је на теоријску дистинкцију и доминацију концепта одрживог развоја у односу на до тада егзистирајуће форме попут еколошке модернизације. Наредни део рада представља идентификацију развојних фаза у распону Миленијумских циљева 2000-2015 са централним критичким фокусом на оствареним резултатима. Трећа целина рада обухвата актуелну фазу Циљева одрживог развоја (SDG) пројектованих за период 2015-2030, где кандидат посебно указује на квантитативне мањкавости и неконзистентности у методологији евалуације, као и мерења испуњености самих циљева. Аналитичка апаратура квалитативним и квантитативним методом идентификује хронично мањкав сет инструмената одрживог развоја којима се еколошка компонента као прва међу једнакима дерогира на ниво најмањег значаја, што је у супротности са оснивачким принципима овог концепта. Као додатни квалитет рада може се уочити педантна дистинкција у капацитетима имплементације одрживост развоја између богатих и сиромашних земаља, као и расцепу који се јавља у мерењу досегнутих циљева.

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

• **Марко М. Вујић**, Богдан Стојановић, Јасмина Мацгаљ, *Фузија: ново поглавље у односу екологизма и нуклеарне енергије?* *Ecologica*, XXII (78) ISSN 0354 – 3285, UCD: 504.03:621.039.4, стр. 274-278. Београд, 2015. (M51)

Конфронтирајући „нуклеарно“ екологистичком, односно позиционирањем „антинуклеарног“ као есенције еколошког, задатак рада био је да овај од 1960-их година чврсто укореењени аксиом преиспита у светлу научно-технолошког напретка човечанства. Рад полази од јасног дефинисања целовитости екологизма како идеологије специфичног односа друштва према животној средини, али и много шире, према целокупном начину привређивања широко успостављеног неолибералног концепта потрошачког друштва. Полазећи од ставова аутора попут Ендрјуа Добсона и Џонатана Порита, дефинишу се вредности екологизма, не само као критичке поставке постојећем систему вредности, већ као идеологије јасно успостављене на хуманим међуљудским, и односима према целокупном планетарном окружењу, где се између осталог посебно инсистира на антиратним, и изнад свега антинуклеарним принципима као предуслову даље егзистенције човечанства. Податком да је на светском нивоу, два пута више енергије је утрошено 2000. године него 1970. године, те да ће према проценама Светске банке 2030. поново ће доћи до удвостучења, наводе се три могућа начина за добијања енергије потребне апетитима човечанства, али и њихови лимити. Обновљиви извори се препознају као идеалан ресурс за добијање енергије, али се истиче њихов и даље скроман удео у укупној производњи енергије на планетарном нивоу. Фосилна горива чине предоминантни удео од 75% у светској производњи енергије, што због доступности, што цене, али се јасно назире физички лимити исцрпљивости земног гаса, нафте и угља у скорој будућности. До суштинског и категоричког изопштавања овако распрострањене употребе фосилних горива долази се еколошком калкулацијом, односно нуспојавама експлоатације, прераде, производње и коришћења истих. Ниво CO₂ који се ослобађа током ових процеса јасно је таргетиран као главни чинилац у процесу глобалног загревања и ефекта климатских промена. Међународни документи попут Конвенције Уједињених нација о промени климе (eng. UNFCCC), Кјото протокола, долазећег Париског споразума недвосмислено говоре о ургентном смањењу емисије CO₂ и употребе фосилних горива. У светлу наведених

чињеница, овде се уводи последња опција. Нуклеарна енергија, базирана на постојећем процесу фисије - цепања атома у нуклеарном реактору, за последицу има нуклеарни отпад, чије складиштење и период вишевековног разграђивања у екологистичком дискурсу је суштински неприхватљив нусефекат. Овде аутори уводе експериментални, али већ сада успели процес нуклеарне фузије, којом се у нуклеарном реактору спајају атоми, попут деутеријума и трицијума. Овакав процес нема емисију негативних честица у атмосферу, и најбитније надвладава проблем опасног нуклеарног отпада јер он у процесу фузије не постоји. Овде се посебно апострофира да је реч о два лака изотопа водоника тј. о обновљивом ресурсу, што значи доступност на сваком делу планете, за разлику од уранијума и плутонијума неопходном за процес фисије. На крају, сагледавајући шире консеквенце употребе нуклеарне фузије у комерцијалне сврхе, закључак је се да би то представљало енергетску безбедност свих националних земаља, и сходно томе битно променило геополитичке односе у свету, елиминшући досадашње монополске положаје држава богатих природним налазиштима фосилних горива. Коначно, поменуто би свакако допринело и једнакости међу државама, што је један од принципа екологизма, а уз апострофирани изостанак радиоактивног отпада, фузија показује да извесно у блиској будућности неће постојати оса сукоба на релацији екологизам-нуклеарна фузија и поред тога што термин „анти-нуклеарни“ стоји у темељу еколошких покрета.

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

• **Марко М. Вујић**, *Реалност и изазов поглавља 27 у преговорима Републике Србије са ЕУ*, Политичка ревија, стр.59-76, Година (XXVIII) XV Број 3/2016. UDC 340.317(497.11:4-672EU), Београд, 2016. (M51)

У раду под насловом Реалност и изазов поглавља 27 у преговорима Републике Србије са ЕУ, Вујић кроз више призми промишља проблематику процеса придруживања Републике Србије Европској унији у сфери заштитне животне средине. Уводни део рада позиционира политику ЕУ према животној средини као једну од њених приоритета и

кохезивних елемената саме Уније, уз посебни осврт на циљеве Седмог акционог плана заштите животне средине ЕУ. У наставку истиче се значај преговора о усклађивању са правним тековинама из поглавља 27 и степен комплексности које ово поглавље носи, где аутор таргетира финансијске, инфраструктурне, административне и кадровске изазове као најтеже по Републику Србију. Сваки од поменутих елемената се детаљно елаборира у раду, са посебним освртом на Студију апроксимације по питању поглавља 27 за Републику Србију, која је у тренутку 2015. године износила 10.6 милијарди евра, али и пројекцију да ће та улагања бити надмашена добити од 2.5 пута већ 2030. године. Потом се прецизирају периоди секторских стратегија и планова за имплементацију посебних директива: краткорочни (период од 2011. до 2014. године), средњорочни (период од 2015. до 2018. године) и дугорочни (после придруживања), с тога се констатује да упркос укупном врло обимном финансијском захтеву, улагању ће се вршити и до 15 година након пријема Србије у ЕУ. Аутор напомиње да садашња динамика и обим издвајања новца од свега 0.4% укупног државног БДП, није довољан, и да је уз образовање кадрова за послове мониторинга, праћења, инспекција и администрације из области заштите животне средине то посебан задатак на ком Република Србија мора системски и ургентно радити. Посебан део истраживања односи се на искуства земаља у региону у претприступном и раноприступном периоду, где се упозорава на мањкавости лоше изграђене преговарачке позиције и олако прихваћеним блиским роковима имплементације одређених директива. Аутор даље указује на нулту толеранцију Европске комисије према према неиспуњењу обавеза из поглавља 27 и генерално комплетног правно-нормативног система заштите животне средине на територији ЕУ. У студији случаја наводи се спор С- 158/12 који је покренут на основу члана 258 УФЕУ од стране Европске комисије према Републици Ирској, због непоштовања Директиве 2008/1/ЕС која се односи на интегрисану превенцију и контролу загађења, а чији је рок за имплементацију била 2013. година. Упркос вишедеценијском чланству Републике Ирске у ЕУ, и оправдањима која су изнета, пресуда је била на штету Ирске. Ауторски рад има своју теоријску али изнад свега емпијску и практичну тежину јер јасно таргетира неуралгичне тачке које Републику Србију очекују по отварању поглавља 27, а чије последице се могу предупредити искључиво прецизно и објективно изграђеном платформом преговора и преговарачкој позицији која ће поставити реалне временске рокове за имплементацију свих обавеза из овог поглавља.

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

• Дарко П. Надић, Урош Шуваковић В Шуваковић, **Марко М. Вујић**, *Маргинализоване друштвене групе и Зелена економија*, стр 625-631 Ecologica No.91 UCD: 502.7 ISSN 0354-3285, UCD: 631/633:316.7-058.5.64/66 , Београд 2018. (M51)

У раду “*Маргинализоване друштвене групе и Зелена економија*” аутори полазе од премисе да су глобалне политичке идеје о континуираном и стратегијском управљању ближе индустријски развијеним друштвима и нацијама које имају изразито развијену друштвену свест. Док насупрот томе у државама попут Србије и земљама са сличним економско-еколошким заостатком, идеја „циркуларне“ економије је сведена на праксу која се своди на управљање отпадом не од стране стручних организација, већ од стране маргинализованих друштвених група. Маргинализоване друштвене групе, поготово у Србији, отпад третирају као извор свог економског живота, бивствовања и просперитета.

У уводном делу аутори праве јасну, теоријску, али пре свега практичну разлику између термина *циркуларна* и *зелена економија*, који се често, погрешно, сматрају врстом синонима. Циркуларну економију дефинишу као само један могући (не и нужни део) зелене економије, тј. као техницистички коректив у досадашњој линеарној трајекторији ресурс – тржиште – профит. За разлику од циркуларне економије, енвајроменталистичког исказа еколошке модернизације, Зелену економију виде као један неупоредиво шири концепт изузетног не само еколошког већ и социјалног потенцијала са тенденцијом дубинске хуманизације економије. Наредни део рада посвећен је потенцијалу зелене економије да социјалну ексклузију као нуспородукт линеарне економије, претвори у социјалну инклузију широког спектра маргинализованих социјално угрожених група попут незапослених жена, инвалида рата, особа са хеникепом, бескућника, као и Рома. Овде се на рециклажи инсистира као на погонском гориву зелене економије, а никако као на чистом фарбању концепта одрживог развоја у још једну бледу нијансу зелене боје. Наводећи резултате истраживања ”Процена социо-економског положаја неформалних

сакупљача отпада у Србији” аутори констатују чињеницу да је ромска популација у Србији доминантно присутна у процесу скупљања отпада, и то у изразито неформализованом статусу, ризичном и по здравље ове популације. Управо такав тренутни статус, уз доминантан наратив о отпаду као нечему прљавом не доприноси правој социјалној инклузији рома, већ супротно. Овде аутори уводе политичку компоненту заједно са урбанизацијском, наиме тежња ромске популације да своје неформалне рециклазне центре и нехигијенска насеља граде близу богатијих делова града ради близине прикупљања ресурса, доприносе таласима чак и расистичких испада, па и насилних исељавања, те рушења таквих насеља. Овакав процес иселио је већину ромске популације на ободу српске престонице, и додатно их гетоизирао. Излазећи из анализе социјалне инклузије, аутори констатују да ни у економској инклузији ситуација није боља, те да зарада по члану ромске породице која се бави овим послом неретко је недовољна за голо преживљавање. Закључујући позицију рома у домаћој изведби циркуларне економије, износи се нужни државни интервенционизам у стварању прихватљивих услова за њихов рад у овој области, од финансијских олакшица, преко социјалног и здравственог осигурања, до пријаве боравка и целокупног формализовања ове осетљиве групе у послу примарног сакупљања отпада. Тек уз наведено може се говорити о ефектима здраве инклузије, односно правом појавном облику зелене економије у области рециклаже у Србији .

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

• **Марко М. Вујић**, Оља М. Ивановић, Дарко П. Надић, *Улога и значај децентрализације еколошке политике у Републици Србији*, *Ecologica*, Vol. 28, No 102 (2021), UDC: 502.1(497.11) стр. 236-243, Београд, 2021. (M51)

Рад “*Улога и значај децентрализације еколошке политике у Републици Србији*” представља анализу постојећег стања овог процеса у Србији, те на основу таргетираних неуралгичних тачака и препоруке о нужном побољшању истог. У уводу аутори истичу да децентрализација одређених секторских политика у последњим деценијама представља један од предуслова ефикасног функционисања модерних држава. Еклатантан пример

неопходности децентрализоване реализације једне секторске политике представља управо еколошка политика. У наставку рада кроз анализе на више нивоа, указује се на то да је неефикасност спровођења државне еколошке политике добрим делом узрокована неадекватном децентрализацијом. На првом, правно-нормативном нивоу указује на законске и стратешке документе попут Агенде 21, Повеље о локалној самоуправи, као и на базични еколошки принцип супсидијарности. Даље се пре свега освртом на финансирање у овој области уочава двојак проблем. С једне стране постоји потпуна финансијска зависност општина од централне власти, док с друге стране саме јединице локалне самоуправе и постојећи новац за ову област ненамерски троше у друге сврхе. Република Србије са издвајањем мањим од 0.4 процента од свог годишњег БДП-а, далеко је од препорука земаља чланица ЕУ које улажу 2 до 3 процента свог БДП-а у ову област, док су поједине чланице у претприступном периоду (Бугарска, Румунија) издвајале и до 7 процената. Даље, наводе се два процеса које локалним самоуправама отежавају потенцијално самостално финансирање из ЕУ фондова. Први је недостатак пројектно-техничке документације и ЛЕАП планова који су предуслов аплицирања општина за ову врсту новца. Други, недовољно коришћење потенцијала јавно-приватног партнерства, као концепта који широм Европе даје одличне резултате управо у областима попут комуналних делатности, еколошких и других пројеката. Последње, аутори указују на изостављање грађана из процеса доношења одлука о стратешким пројектима које би на локалном нивоу могле драстично угрозити животну средину и само здравље становништва. Примери протеста широм Србије, од Старе планине, преко Фрушке горе, до Јадра и Рађевине на то јасно указују. С друге стране Србија као потписница Архуске конвенције се обавезала да ће грађанима омогућити добијање информација потребних у процесу доношења одлука које се тичу животне средине и права на заштиту животне средине локалних заједница. Аутори посебно истичу да је примена Архуске конвенције као и Закона о слободном приступу информацијама од есенцијалног еколошког значаја за земље транзиционог и посттранзиционог процеса попут Србије, где су често инвеститорско-корпоративни интереси испред еколошких па и здравствених. На крају закључује се да је процес децентрализације еколошке политике у Србији неефикасно спроведен, те сходно томе ефекти исте су незадовољавајући. Првенствено због нејасно делегираних послова и финансија на релацији локална-републичка власт, неадекватног законодавног оквира,

изостанка стратешких докумената, ексклузији грађана из процеса информисања и одлучивања, као и партократског односа између два нивоа власти. С тога, један од предуслова за ефикасније спровођење националне еколошке политике, је управо њена децентрализација. Отварање поглавља 27, а посебно његова реализација неће бити могућа без овог процеса и неупоредиво битније улоге локалних самоуправа у спровођењу еколошке политике.

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

• **Марко М. Вујић**, Оља М. Ивановић, *Последице деловања COVID19 на економски сектор и животну средину*, Ecologica, Vol. 28, No 101 UDC: 502.11:[616.98:578.834 str 118-125. Београд, 2021. (M51)

Вујић и коауторка полазе од тренутка у ком пандемија COVID-19 јењава али се не може раћи да је у потпуности ишчезла. Истичу да је од марта 2020. године када је проглашена пандемија COVID-19, број заражених и преминулих се изражава стотинама хиљада и милионима људских живота, зависно од државе. Сасвим је сигурно да ће нов начин живота и нове навике, које смо стекли за претходних годину дана, делимично постати део наше нове свакодневнице. Може се слободно рећи да је пандемија COVID-19 окарактерисала једну еру људског постојања. Последице изазване пандемијом, су дотакле сваки део живота људи. Од кризе јавног здравља, преко дубоких економских и друштвених последица дошло је неминовно и до промене у животној средини. Утицај пандемије на глобалну економију а тиме и финансије је свакако негативан. Само је питање брзине и спретности конкретне државе и целокупног њеног система да се прилагоди новонасталој ситуацији. Очигледно је да су потребне промене у функционисању здравственог система, а затим и економског система од чега зависи функционисање свих осталих система које чине једну државу. Даље закључују да је логично да је пандемија смањила обим економских активности сваке земље. Само је питање разлике колики је интензитет пада тих активности мерен различитим економским показатељима. Гашење или смањење обима рада појединих индустрија је довео до смањења аеро и других врста

загађења. Логичан след смањења економских и индустријских активности, рад и школовање од куће су довели до смањења транспорта а тиме и емисије те врсте штетних гасова али и смањене употребе потрошене количине нафте. Смањен је ниво емисија гасова са ефектом стаклене баште. Вода у морима, океанима и рекама је захваљујући смањеном обиму рада индустрије, постала много чистија а биодиверзитет вода се значајно опоравио. Аутори примећују да су се појавиле животињске и биљне врсте у свом природном окружењу, којих годинама није било услед последица загађења. На кратко, у једном периоду се чак смањило и интензитет загревања наше планете. Нови проблеми који су се појавили у области животне средине су облици медицинског и другог отпада који у себи садрже пластику, отпорни су на воду и време разградње им је дуго, а често завршавају на неадекватним депонијама или у водама океана и мора. Иако је теоретски више пута доказано, показало се да дилема економија vs. екологија није случајно постављена. Уочено је да постоји веза између климатских промена и појаве нових врста вируса. Самим тим планови за наставак живота после пандемије COVID-19 али и планови који се тичу редукције ризика од појаве нових вируса морају се повезати са људским негативним утицајем на животну средину, схваћено у најширем смислу те речи. Нужно је смањити негативан утицај човека и његових деструктивних активности на животну средину у циљу смањења ризика од појаве нових заразних болести. Јер и заразне болести настају у природи. На основу свега наведеног може се закључити да су обе хипотезе постављене на почетку рада доказане.

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

• Оља М. Ивановић, **Марко М. Вујић**, *Модел линеарне економије Vs. модел циркуларне економије*, *Ecologica*, Vol. 29, No 106,UDC: 502.174:338.1]:[514:330, стр. 163-170, Београд, 2022. (M51)

У раду Вулић и коауторка елаборирају карактеристике два модела производње, линеарне и циркуларне. Линеарна производња се базира на принципу „узми, произведи, потроши и баци“, чиме је скрећен животни век отпада, а отпад се изједначава са смећем,

што значи да се одмах трајно одлаже у природу. За циркуларну производњу је карактеристично да се отпад прво третира односно пролази кроз 4 фазе: минимизација чврстог отпада на месту где је настао (крај производње или потрошње); рециклажа; трансформација санитарног отпада и санитарно одлагање. Наведено указује да је у овом облику производње животни рок отпада дужи, и отпад се може поново претворити у сировину или енергент у новом циклусу производње. Како отпад као инпут искључује експлоатацију сировине из природе као инпута, циркуларни модел производње је еколошки много прихватљивији од линеарног. Са друге стране, произвођач који као сировину користи рециклирани отпад, има мање производне трошкове а тиме је и конкурентнији на тржишту. Потребно је нагласити да рециклажа и прерада нису исти појмови, односно да је рециклажа метод прераде отпада. У раду ће бити објашњено да се процес рециклаже одвија на два начина: 1. Одвајање корисних и употребљивих делова из интегралног чврстог отпада или 2. Уклањање компоненти које загађују животну средину из отпада и омогућавање њихове поновне употребе. Наведене торијске елаборације аутори су приказали путем шема како би се економски модели кроз визуелни приказ боље презентовали и лакше схватили. Ипак, како Вујић и коауторка истичу постоје случајеви када није могуће линеарни модел заменити циркуларним, а одговор на то питање првенствено треба да пружи менаџмент управљања отпадом.

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

• **Марко М. Вујић**, Јасмина Мацгаљ, Богдан Стојановић, *Теорије популационог прогреса до концепта одрживог развоја*, Ecologica, No. 87, UDC: 502.7 ISSN 0354- 3285 UDC: 314.83:81:330.34.22 стр. 521-527, Београд, 2017. **(M33)**

Рад „Теорије популационог прогреса до концепта одрживог развоја“ има троструку димензију, хронолошку, еволуциону и имплементациону. Полазећи од хронолошког развоја теорија социолошке мисли по питању пораста популације, од сумерског периода, преко старогрчких теоретичара, потом средњевековне хришћанске мисли Аквинског и Лутера, све до коначног глобалног поимања овог питања Томаса Малтуса, у раду се долази

до прве целовите популационе парадигме - Малтузијанизма. Доминантна позиција малтузијанског дискурса читава два века бива пољуљана тек крајем друге половине XX века. Еволутивни теоријски скок у разматрању овог проблема, са ургентног физичког смањења популације као јединог начина за опстанак планете наступио је концептом тзв. оптимистичких теоретичара. Полазећи од радова Маркса и Енгелса, коју су немаштину растућег броја становника видели првенствено као последицу неједнаке расподеле добара и средстава за рад, оптимистички теоретичари су проблематику недостатка ресурса за постојећи број становника изопштили из простог квантитативног пораста популације, и појаснили га као последицу лоше конципираних политика, унутар држава и региона на привредном, образовном и културном нивоу. У раду се међутим истиче да су све званичне популационе политике у XX веку биле конципиране на (нео)малтузијанској матрици, тј. законским ограничењем броја деце по породици, али да је то решење у пракси дало краткорочне добре, а дугорочно девастирајуће резултате. У прилог томе наводи се НР Кина, која је неомалтузијанском популационом политиком једног детета по породици зауставила раст становништва, али по најновијим подацима УН-а уједно постала најстарија нација на свету која од 2030. године неће имати довољно радно способног становништва за постојећи број радних места у својој и даље високо-растућој привреди. С друге стране, економски најразвијеније земље света имају негативан природни прираштај као последицу образовних и економских преференција јединки у оквиру друштва, а које узимају примат репродуктивним активностима, и/или их одлажу за каснији део живота. Последња део рада уводи димензију одрживог развоја јасно успостављеног на три есенцијална стуба, социјалном, економском и еколошком што према ставу аутора представља довољно широку структуру да у сваком од наведених имплементира позитивне еперијске аспекте популационих политика, неомалтузијанских као и оних који се базирају на едукацији, подизању социолошке свести и најбитније животног стандарда становништва. Уједињени, представљају холистички теоријски али и практички концепт планирања породице и потомства, али не етатистички - одозго, од стране државе, већ одоздо са нивоа доношења одлуке породице као основне градивне ћелије здравог друштва. Саморегулација људске популације једини је етички, и биолошки оправдан приступ, а задатак друштва је да направи предуслове да регулација буде одржива и уравнотежена.

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

• **Марко М. Вујић**, *Значај еколошке димензије у политици Немачких зелених у периоду 2011-2021*, Зборник радова научна конференција: Екологија и политика, Европска унија и Србија, , ISBN 978-86-6425-107-5, UDK 323:32(574), стр. 18-36, ФПН, Београд, 27. Април 2023. **(М63)**

Рад кандидата фокусиран је на идентификовање примарних тема Савеза 90/Зелени у политици спровођеној у периоду 2011-2021 године. Формирани 1980. године првенствено као еколошка партија, Зелени у средиште интересовања постављају питања девастиране животне средине. Ипак како Вујић истиче у последњој декади развоја приметно је измештање фокуса са еколошких питања на остале секторске политике, где животна средина постаје само једна од тема на којој убирају гласове. Након силаска са федералне власти 2005. године, доминантно унутарстраначко крило *Реалоса*, додатно је редуковало димензију еколошке тематике. Већи простор дат економским, милитарним, социјалним и мањинским питањима приближио је Савез 90/Зелени партијама традиционалног политичког спектра и прагматској „цатцх алл“ пракси. Наведено кандидату у истраживању доказује кроз два процеса: 1) указивањем на политичку праксу и програмско деловања ове партије у периоду 2011-2021; 2) Квантитативним истраживањем које је спровео на територији СР Немачке (држава Баден-Виртемберг). Синтезом квалитативне анализе и резултата квантитативног истраживања Вујић указује на јасна тенденција измештања еколошких питања са централне позиције ове партијске структуре, на како истиче секундарни, чак и терцијални ниво. Изведени графикони спроведеног квантитативног истраживања указују да кандаидат с лакоћом барата и овим значајним истраживачким елементом.

Објављени рад припада ужој научној области политиколошко-социолошких студија и у оквиру дисциплине Социјалне и политичке екологије.

Некатегорисани радови

- **Марко М. Вујић**, *Шта о климатским променама кажу програми политичких партија у Србији?* Клима 101, јануар 2023.

У истраживању Вујић анализира програме свих релевантних политичких странака у Републици Србији, где за основну јединицу анализе има присуство/одсуство највећег глобалног еколошког проблема – климатских промена. Након детаљне анализе централних програмских документа 14 странака, он формира засебну типологију партија према односу ка климатским променама: Климатски одговорне, климатски свесне, климатски неодговорне. Овај рад указује да кандидат са лакоћом барата методолошком апаратуром анализе садржаја, синтезе, класификације.

Марко М. Вујић, *Парламент Србије – на странпутици енергетске глади или аутопуту еколошке одговорности*. (ORF-EE) Deutsche Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit (GIZ), Министарство за економску сарадњу и развој Савезне Републике Немачке (BMZ) у оквиру пројекта “Јачање капацитета парламентарца Југоисточне Европе у области енергетске ефикасности, климе и одрживе урбане мобилности.” август 2020.

У раду “*Парламент Србије – на странпутици енергетске глади или аутопуту еколошке одговорности*” аутор се бави позицијом и улогом парламента као највишег законодавног тела у Републици Србији у процесу нужне енергетске транзиције. Након уводног дела у коме се констатује неопходност промене енергетског сектора на глобалном нивоу, и искорацима које су најразвијене земље света направиле у коришћењу обновљивих извора енергије аутор прелази на случај Србије. Констатујући генерално крхкост самих институција у Србији, наводе се преамбициозно преузете обавезе неколико споразума у области климатских промена и енергетског сектора које је Народна Скупштина усвојила. Почевши од ратификације Париског споразума 2017. године, преко “Климатско енергетског пакета 2020”, са циљевима 20-20-20, све до новог још амбициознијег пакета ЕУ за 2030 годину. Јасно је да Република Србије кроз парламент усваја велики број обавеза које није спремна да имплементира у садашњим околностима своје линеарне

економске трке. Аутор наводи ово као једну димензију проблема, а као другу чињеницу да је Србија само од последица климатских промена на својој територији у периоду 2000-2015. претрпела штету од преко пет милијарди евра. Аутор у централном делу рада даје низ практичних препорука које би растеретило животну средину и здравље грађана Србије. Чекањем на перону еколошке (не)одлучности, те само формалном усвајању европских стандарда, а без делатне имплементације истих, Србија ће и даље трпети штете од неколико стотина милиона евра годишње, и још битније остајати без више хиљада превремено преминулих становника у већ девастираном стању своје животне средине.

Кратак приказ докторске дисертације

Марко Вујић докторску дисертацију под насловом *Позиција животне средине у социо-политичким формама западне цивилизације* одбранио је 14. 7. 2022. године на Факултету политичких наука – УБ. Кратким приказом указује се да докторска дисертација припада области политиколошко-социолошких студија:

У уводу кандидат Марко Вујић поставља основна питања која ће доминирати у самој дисертацији. Он поставља прво циљ дисертације и одређује га као „ примарни предмет ове докторске дисертације смештен је око питања да ли је животна средина досегла неинструментални значај у некој од доминантних социо-политичких форми развоја западне цивилизације, односно, да ли је развојем цивилизације дошло до еволуције антропоцентричне перцепције природе, ка екоцентричној.“ То је на неки начин и круцијално питање али и одговор на једно друго питање које би можда могло да гласи: Да ли смо нешто научили из досадашњег развоја савремене цивилизације? Даље у уводу он поставља низ других питања која нам указују и на саму структуру рада, основне димензије проблема као и могућа исходишта. Оно што треба посебно напоменути, што се на неки начин налази и у склопу увода јесте и нека врста предметног предговора. Вујић у том делу, који генерално претходи уводу, наводи основне категорије, појмове, социјалне и политичке екологије али политикологије и социологије. То су појмови који су у овим наукама етаблирана али су кандидату неопходни као полазишта у његовом размишљању да ли су и данас одговарајући и прихватљиви као полазиште у његовом истраживању, као и у којој су мери неопходни као основа да био се уопште приступило њиховом

редефинисању уколико је то потребно. У првом поглављу своје дисертације, насловљеном „Историјски развој“ кандидат истражује појам, значај, улогу и позицију „животне средине“ у античкој цивилизацији, средњовековном и нововековном периоду. У овом поглављу, пре свега у анализи периода античке мисли кандидат је истакао је да је готово сваки од значајнијих античких мислилаца имао јасне осврте на природу, њену форму, утицај, па и историјски контекст. Марко Вујић прво истиче Херодота који се у својој Историји бавио улогом природног окружења у формирању квалитета војне снаге, потом Хипократовог истицања специфичности природног окружења у генерисању како типологија болести, тако и начина лечења, све до Емпедоклеа и рационализације појавних деловања природе као есенцијалних схватања живота. Освртом на рад Платона и Аристотела, посебно потоњег, уведен је у рад антропоцентризам као јасна форма издвајања човека као јединог разумног, тиме и доминантног бића у хијерархијском односу са остатком природе нижих квалитативних својстава, попут биљака и животиња. Кандидат истиче да код Платона животна средина нема било какву интринсичну вредност, већ је манифестована кроз ресурсе и строго је политичке димензије, у служби идеалног друштва/државе/полиса. Преласком у римски период антике, осим континуитета антропоцентричног хеленистичког наслеђа кандидат је уочио два битна елемента. Први, оваплоћење институционализованог интересовања за животну средину, појавом јасних законских оквира у овој области, правно-нормативно кодификованих у Јустинијановом зборнику, где су елементи природе попут ваздуха, воде, земљишта препознати као за егзистенцију човека кључни елементи, али и даље без интринсичних вредности. Такође, унутар овог институционалног аспекта не треба занемарити и еколошка урбанистичка достигнућа самог Рима, изузетно напредног технолошко-техничким иновацијама, попут водовода и канализације. Сходно томе овај период развоја западне цивилизације Вујић је подвео под ране фазе еколошког права и еколошке инфраструктурне стандардизације. Средњовековна епоха послужила је у аналитичком смислу као историјско-биологистички приказ повратног утицаја природе на друштвено-привредни контекст и слом хиљадугодишњег феудалног поретка. Наведено је у потпуности елаборирано у складу са трећом посебном хипотезом да је „пропаст средњовековног феудалног система у највећој мери узрокован здравствено-еколошким факторима попут климатских промена, девастације земљишта и пандемије куге“. Концепт еколошког бумеранг ефекта, примењен је на овај период, у ком су климатске промене и

неадекватан привредни контекст (феудални) утицали на девастацију плодности земљишта, тиме до смањења количине хране у Европи, што је довело до глобалног пада имунитета и плодног тла за висок проценат смртности од куге. Међузависност климатских услова, привредног поретка, доступности хране, хигијенских навика и глобалне пандемије, на парадигматичан начин осликани су управо у периоду од X до XV века, и указују на својеврсну нужност промене данашње позиције животне средине у глобалним околностима савременог живота. Такође, анализа овог периода, на коју указује кандидат, утврдила је да напуштање већ успостављених еколошких стандарда (из римског периода) као додатна негативна екстерналија убрзава слом актуелног друштвеног поретка. Када је реч о нововековном развоју, односно некој врсти империјалног контекста, у свом радикалном анти-аркадијском руху, према Ворстеру зачиње Френсинс Бекон, механистичким погледом на природу и уздицањем човека на пиједестал свега створеног. Беконово обећање свету да ће човек сам себи створити рај на широким крилима науке, прерадом и управљањем природом, јер „знање је моћ“, до данас чини полазну основу савремене антропоцентричне парадигме. Спајајући ову визију са савременом инструментализацијом природе, Вујић је креирао везивно ткиво са Декартовим схватањем природе искључиво снагом разума, односно рационалним промишљањем, чиме се природни капацитети своде на ресурс чија вредност је пропорционална њеној корисности за просперитет људског друштва. Увођењем просветитељске мисли XIX века додатно је појачана анти-аркадијска, односно империјална еколошка парадигма, још интензивнијом квантификацијом природе, коју поставља Дидро, а карактерише је једнако дубока преданост како хуманистичкој, тако и научној визији. Он у погледу човека и природе јасно развија Декартову полазну паралелу живих бића и машина, посебно у светлу зачетка индустријализације чијим захтевима треба цивилизацијски одговорити и “новим човеком”. Сходно томе, добијамо заокружену до краја XIX века хронолошко-идеолошку осу империјалног погледа на еколошки дискурс и природу уопште, од Бекона, преко Декарта, до Линеа и Дидроа. Анализом колонијализма новог света, масовног лова и риболова, указано је да је развитак западне цивилизације добрано убрзан бесомучном експлоатацијом природних ресурса, али и робовском радном снагом, широм новог света. Трајекторија својеврсног тријумфализма материјалистичког напретка човечанства кроз две индустријске револуције, колонијализацију, те стварања грађанског слоја и вишег

животног стандарда, етаблирала је антропоцентризам и економски прогрес изграђен на ресурсима природе као ординаран и подразумевајући. У другом поглављу насловљеном „Улога и развој животне средине у религијским оквирима“ полазећи од Диркемовог става да се религијама мора прићи као према специфичним друштвеним појавама заснованим на духовној повезаности одређених друштвених група са вишим нивоима божанског, дато је неколико значајних доприноса самој докторској дисертацији. Будући да је верски дискурс пресудно утицао на формирање социо-политичког окружења вековима, ово истраживање не би понудило целовит одговор на главно истраживачко питање, без позиционирања природе и животне средине у религијским формама. Прецизирање наведене позиције је уз допринос главној хипотези, још конкретније подржало четврту посебну хипотезу, да „изузимајући појединачне духовне ауторитете, све до савременог периода, општи наративи западних религија о животној средини су били инструментални“. У процесу анализе истражени су симболични и живи изрази међусобних веза природе и религија, у различитим верским текстовима, етици и пракси, као и у схоластичком филозофском штиву који је послужило да у научном контексту подржи појашњење појмова усклађених са доминантним религијским дискурсом. Педантни аналитички приступ Библији, те Тори, Талмуду, Халахи, указао је, као и додатна анализа Курана, да ови текстови обилују деловима инструментализације природе, уколико се такав наратив код читаоца и/или интерпретатора заузме. Међутим, кандидат је још детаљнијом анализом првенствено Библије, на више десетина места указао на просвећено антропоцентрични, па и готово биоцентрични скуп схватања и вредновања природе, поновно у зависности од тога како се штиво жели схватити, и кроз призму које претпоставке се проматра текст. Други сет доприноса чини поменуто указивање на појединце, посебно унутар западног хришћанског дискурса, како римокатоличке и православне, тако и реформистичких конфесија, који су непосредно својим животом и делима сведочили братско-сестринском односу, неретко потпуне еквиваленције са природом. Анализа радова Св. Августина, Фрање Асишког, Прохора Пчињског, Серафима Саровског, Јустина Поповића, те Николаја Велимировића, значајно је употпунила слику хришћанске визуре животне средине кроз дела ових неспорних духовних ауторитета. Детаљном анализом западних религијских праваца, али и источних попут ислама, хиндуизма и будизма, кандидат Марко Вујић је дошао до закључка да највеће светске религије у својим званичним обрисима XXI века, исказују

тенденцију ка екологизацији свог ширег наратива, представљајући се верницима првенствено као конфесије које холистички воде рачуна о опстанку целокупне планете. Анализа деловања званичног Ватикана закључно са актуелним поглаваром папом Фрањом, те поменутог патријарха Вартоломеја, па и актуелног Далај Ламе указује на управо овакав еколошко инклузивни приступ верских конфесија. Општи допринос овог поглавља главној хипотези јесте да животна средина мења своју позицију у религијским структурама, измештањем од старе антропоцентричне слике ка моменту умереног/просвећеног антропоцентризма у ком брига о природи постаје нужни део опстанка човечанства, али ван тога, и даље не представља јасну вредност по себи. Треће поглавље носи наслов „Позиција животне средине у класичним политичким идеологијама до 20.века“. У овом поглављу кандидат је изложио детаљну анализу класичних политичких идеологија до 20. века. Циљ који је постављен од стране Вујића није био само позиционирање животне средине унутар ових најеклатантнијих политичких форми новог века, већ и њихов потенцијални „допринос“ статусу природе у актуелном моменту доминације једне идеолошке премисе. Будући да се еколошке одлуке и данас доносе у сфери политичког, циљ је био и извршити процену утицаја стартне позиције природе у настајању идеолошких дискурса, те установити везу између тадашњих позиција и данашњег политичко-идеолошког контекста. Пета посебна хипотеза да су „класичне политичке идеологије до 20. века пружале широку лезу перцепције природе и животне средине, од чисте инструментализације, до присуства партикуларних елемената просвећеног антропоцентризма“, несумњиво је потврђена у анализи најбитнијих идеолошких праваца, њихових оснивача и најзначајнијих аутора. Унутар прве целине обрађен је развој класичног либерализма током 17., 18., и 19. века. Статусом иницијалног поља анализе либерализма, кандидат је означио дела Хобса и Лока, Левијатан, односно Две расправе о влади, и Оглед о људском разуму. Као општи закључак о позицији животне средине у раду два творца либералне идеологије 17. века изразито је антропоцентричан. У Локовој перцепцији природа добија своју намену тек култивизацијом од стране човека, док конструкт идеалне државе Хобса ни на нивоу препознавања ресурса природе, не уважава елементе животне средине као битне за друштвени концепт који заступа. Наредни 18. век, радом Дејвида Хјума и Адама Смита доноси значајнију перцепцију животне средине у либерализму. Хјумов морални сентиментализам ширег етичког концепта, природи кроји позицију далеко од интринсично

вредне, али несумњиво је коначно препознаје као значајну. Адам Смит с друге стране, иако „отац“ слободног тржишта, либералне економије и ресурсне перцепције природе, у незанемарљивом обиму се као теоретичар етике бавио концептом саосећања. У делу Теорија моралних осећаја он доприноси схватању етичке инверзије позиција посматрач-погођени, коју још детаљније развија Цереми Бентам у 19. веку начелом да у моралном смислу није битно има ли остали живи свет разум као човек, већ може ли осећати патњу. Заокружену амбивалентну мисао класичног либерализма понудио је рад Џона Стјуарта Мила, чија анализа у контексту природе, доноси доста контроверзи и морало јој се прићи вишедимензионално. Само дело Три есеја о религији где готово сатанизује природу, може бацити потпуно погрешну слику на Милов став о нељудском окружењу, а реч је заправо о грубој и широкој критици природног права, унутар које је жртвовао и наклоност природи, коју је гајио у свом ранијем раду. Позиционирање улоге животне средине унутар класичног конзервативизма, извршено је првенствено кроз дела Едмунда Берка, секундарно Шатобријана, и економско-демографског конзервативца Томаса Малтуса. Берк значајно доприноси концептом својеврсне међугенерациске солидарности „партнерством између оних који живе, оних који су мртви и оних који ће се тек родити“, који је основ данашњег концепта одрживог развоја. Ово је уједно највећи квалитет традиционалног конзервативизма - јер ма колико поглед на природу био инструменталан, она се мора сачувати у постојећем стању и за оне који долазе после нас, као предуслов одржања постојећег континуитета. У оквиру национализма као идеологије, поистовећивање природних капацитета, локалитета, уопште територије са појмом нације, у доброј мери производи заштитарски став према природи те државе. Закључак о оваквом односу изведен је детаљно на примеру немачког национализма средином XIX века, кроз деловање и рад Ернста Морица Арндта, Вилхема Рила, те Ото Фон Бизмарка. Осим поменуте, националним интересом мотивисане заштитарске позиције природе унутар сопствених локалних граница, уочена је мањкавост национализма у процесима глобалне сарадње. Овај биполарни однос национализма према базичној еколошкој крилатици “Мисли глобално, делуј локално,” срж је спроведене анализе. Идеолошки концепт социјализма и анализа позиције животне средине унутар њега, понудила је најшири радијус покретљивости наше централне теме у једној од идеологија. Концепт утопијског социјализма Фуријеа, Сен Симона, те Роберта Овена, исказао је позицију блиску садашњим еко комунама, односно

антииндустријским концептима производње и потрошње за уоквирене самоодрживе целине. С друге стране, анализа интегралног социјализма Маркса и Енгелса, пружила је у одређеним деловима чисто антропоцентричну, али местимично и умерено антропоцентричну слику природе. Идеолошка матрица марксизма, односно радикална критика капиталистичког начина производње, која како Маркс тврди, “отуђује човека” од саме природе, од великог је значаја била не само за ово поглавље, већ и целокупно истраживање. Многе савремене социо-еколошке форме саздане су на елементима интегралног марксизма, или бар његовој критици либералног капитализма. Дубљом анализом Марксовог рада, еколошка криза се може сврстати у екстерналију капиталистичког прогреса, који ће бити надвладан тек његовим сломом, односно како Маркс тврди, историјским прелазом из социјализма у комунизам. Још један допринос позиционирања природе унутар класичне форме ове идеологије је недовршени процес „хуманизација природе и натурализација човека“, будући да његов други део није остварен ни у једној практичној форми социјализма, марксизма или комунизма. Четврто, и последње, поглавље дисертације кандидата Марка Вујића носи наслов: „Савремене социо-политичке форме заштите животне средине“. У овом поглављу се истражују услови и разлози настанка социо-политичких форми еколошке провенијенције, почевши од системског нивоа антагонизма према капиталистичком начину производње и потрошње, као и према максималистичкој индустријализацији земаља источног блока. Такође, у уводном делу овог поглавља истакнут је значај научног изласка социјалних димензија екологије из академске интровертности опште екологије, крајем 1960-их година, у радовима Рејчел Карсон, Донеле и Дениса Медоуза, Боргстрома, Ерлиха и других. Тиме је јавности западне цивилизације презентовано све оно што су биле слутње негативних екстерналија повећаног животног комфора и материјалног благостања. Општи услови послужили су првенствено за извршење диференцијација између социо-еколошких форми које су неретко синонимно присутне у литератури. Наведено није мотивисано терминолошком педантеријом, већ суштинском дистинкцијом појмова који су само површно слични, а садржински у потпуном антагонизму. Ова дихотомија појашњена је на примарном нивоу разлике екологизма и енвајронментализма, где је екологизам целовита идеологија која захтева радикалну промену нашег односа према природи, односно како Добсон напомиње нашег начина друштвеног и политичког живота. С друге стране,

енвајронментализам иако неретко синоним, у својој бити је менаџерско-техничистички покушај решавања еколошких проблема који не претпоставља измену садашње неолибералне матрице, у било ком од својих аспеката, посебно не економском. Стога, структуралном и системском анализом, еколошки профилисане форме кандидат је класификовао у четири групе, узимањем у обзир три поменута аспекта. Прва од четири идентификоване форме су Нове радикално-екоцентричне, чији су егземплари горепоменути екологизам као идеолошка подлога у чијем центру је животна средина као вредност по себи, и дубинска екологија као еколошка филозофија – екософија у чијем средишту се такође налази природа као фундаментална вредност, ван апликативне која карактерише остале социо-еколошке облике. Ове форме имају радикалну црту захтева за променом не само еколошке парадигме, већ и целокупног система. То им нужно смањује шансу да буду институционално реализоване на неком од ширих практичних, било државних, регионалних, или глобалних нивоа. Друга класификована група су трансформисане екоцентричне форме, попут екосоцијализма, екофеминизма, екоанархизма, које такође имају екоцентричну црту, али нису интегрално настале као форме заштите животне средине. Наиме, како је указано у дисертацији, насупрот појединим ауторима, сви наведени облици су својеврсни дериват већ постојећих идеолошких праваца, попут социјализма, феминизма, али су трансформацијом животне средине у средиште свог интересовања ушле у корпус социо-еколошких теорија, задржавајући и даље основне премисе својих идеолошких колевки. Трећа идентификована група дефинисана је као – системска корективно-техноцентрична. Наслоњена на извршену дистинкцију енвајронментализма од екологизма, егзистира управо на социо-еколошким облицима поменутог енвајронментализма. Њен кровни облик чини еколиберализам, а продуктивни, у форми егзекутиве, еколошка модернизација и одрживи развој. Структурално и садржински ове форме имају домет корективног фактора у деловању на еколошке проблеме, и то на менаџерско-техничистички начин, до нивоа који неће угрозити основне принципе неолибералног система. Кандидат Марко Вујић је у својој дисертацији посебан нагласак ставио и на истраживање странке Зелени. Зелене странке настају на крилима тежње да се унутар политичко-партијског система животна средина институционално заштити. Једна од три путање, у типологизацији праваца еколошких покрета након оснивања, водила је управо ка „професионализацији“ еколошких покрета у

партијску форму. Осим генезе развоја Зелених партија, на неколико нивоа, практичноструктуралном, теоријско-политиколошком, у дисертацији се указује и на њихову позицију међу традиционалним странкама. Истакнута је иницијална специфичност унутрашње организације, и идеолошка оријентација базирана на екологизму и елементима екосоцијализма. Наведена анализа створила је услове за улазак у потврду осме посебне хипотезе да је „Немачка партија Зелених, прешла пут од изворних принципа екологизма до системског енвајронментализма, што је дерогирало централну позицију животне средине на ниво једног од прагматских поља за убирање гласова. Зелени Немачке (Савез90/Зелени), у форми студије случаја, одабрани су као парадигма најуспешније партије ове провенијенције у Европи, али и партије која својим делањем уједно доприноси легитимизацији формирања групе реформисано-популистичких форми. Посебан допписнос који кандидат овде даје јесте и формирање пете фазе развоја партије Савез 90/Зелени, након у литератури присутне четири фазе, од којих је последња завршена силаском са власти 2005.године. Пета фаза је дефинисана као фаза релевантног опозиционог деловања са искуством власти, јер поседује довољан временски интервал (2005-2021), али и специфичности у односу на раније фазе, да би била самостално дефинисана. Специфичности ове фазе које су установљене детаљном анализом су: Идеолошка реформа - од екологизма и екосоцијализма до својеврсног екокапитализма заснованог на прихватању неолибералне идеолошко-привредне матрице, где је значај крупног капитала, корпоративизма и начелно квантитативног привредног раста изнад некада примарне теме - заштите животне средине; Максимизација коалиционог потенцијала - првенствено шареноликим, неретко „неприродним“ коалиционим владама унутар савезних држава. Наиме, спроведеном анализом је указано да је у периоду последње деценије 2011-2021, партија Зелених чинила власт у 23 од 32 могуће владе савезних држава (у последња два мандата). Промена стратегије избора лидера - од вишедеценијске неформалне праксе да два најтврђа крила странке фондиси и реалоси имају по једног представника, одступило се избором Аналене Бербок и Роберта Хабека на места нових лидера странке 2018. године. Обоје нескривени „центристи” и реалоси били су свесни избор прагматско-популистичке тактике Зелених да се прикажу као странка чије локално деловање, тиме и лидери, одражавају максималну флексибилност партије за сарадњу са свима који понуде довољно добре услове, усклађене са интересима врха

странке; Измена маркетинга и медијских кампања - након више неуспешних кампања после 2005. године Зелени су преузимањем пропагандне тактике чак и од умерено десне опције CDU/CSU, успели да анимирају и конзервативније гласаче, као и део гласача умерене левице SPD; Посебан допринос ове дисертације јесте и емпиријско истраживање које кандидат спровео, по овом питању, у најснажнијем упоришту Зелених, у савезној држави Баден Виртемберг спроведено је истраживање на 1009 испитаника, чији резултати су апсолутно ишли у прилог досезања циљева ове дисертације, као и посебној и главној хипотези. Чак 61.5% испитаних од 273 политички неодређених не види како Зелене, тако ни било коју другу партију у Немачкој као искрено посвећену еколошким питањима. Такође, једва 50% од свих учесника Зелене уопште перципира као партију која се искрено залаже за зелене циљеве данас. Кандидат је овде дао и графиконе као и анкенти лист на основу кога је истраживање обављено. У закључку своје дисертације кандидат Марко Вујић даје пресек истраживања као и појединачне закључке на основу заступљених и презентованих резултата. У суштини закључак представља додатни методолошки резултат, имајући у виду да је закључак структурисан имајући у виду пре свега постављене хипотезе. Тако да закључак представља нешто више од саме рекапитулације и простог понављања онога што је написано у делу дисертације. Наиме, кандидат у закључку прати два пута, Један је, претходно наведени методолошки, где се наводе закључци усклађени са хипотетичком структуром. Други је праћење наратива мисли о животној средини и њеном политичком и социолошком тумачењу датом кроз историју цивилизације. Оно што се посебно истиче у овом делу, јесте и да кандидат излази из домена самог закључка и даје и једну својеврсну, добро одмерену и надасве утемељену антиципацију појма животне средине, човека и цивилизације уопште. Кандидат сматра следеће: „Све док су еколошки покрети и еколошке партије више покрети и партије него што су еколошке; Све док су одрживи развој и еколошка модернизација, више развој и модернизација, него одрживе и еколошке форме, не може се говорити о промени позиције животне средине коју смо јој наменили. Још битније, повратно, не можемо очекивати да ће бумеранг ефекат нових појавних морфологија одмазди природе бити смањен. Уз такав однос, са концепта борбе, преко концепта адаптације, као човечанство спашћемо на ниво опстанка, можда баш онако како смо као врста својим делањем према природи и заслужили.“

4.2.4. Саопштен један рад на научном скупу, објављен у целини (категорије М31, М33, М61, М63)

Увидом у списак објављених радова кандидата Марка Вујића Комисија може да закључи да је и овај услов испуњен. Колега Вујић је објавио четири рада који су саопштени на конференцијама – четири међународне (1xМ33) (3xМ34) и једној домаћој (1xМ63).

4.3. Изборни услови

<i>(изабрати 2 од 3 услова)</i>	<i>Заокружити ближе одреднице (најмање по једна из 2 изабрана услова)</i>
1. Стручно-професионални допринос	<p>1. Председник или члан уређивачког одбора научних часописа или зборника радова у земљи или иностранству.</p> <p>2. Председник или члан организационог или научног одбора на научним скуповима националног или међународног нивоа.</p> <p>3. Председник или члан комисија за израду завршних радова на академским мастер или докторским студијама.</p> <p>4. Руководилац или сарадник на домаћим и међународним научним пројектима.</p>
2. Допринос академској и широј заједници	<p>1. Чланство у страним или домаћим академијама наука, чланство у стручним или научним асоцијацијама у које се члан бира.</p> <p>2. Председник или члан органа управљања, стручног органа или комисија на факултету или универзитету у земљи или иностранству.</p> <p>3. Члан националног савета, стручног, законодавног или другог органа и комисије министарстава.</p> <p>4. Учесће у наставним активностима ван студијских програма (перманентно образовање, курсеви у организацији професионалних удружења и институција, програми едукације наставника) или у активностима популаризације науке.</p> <p>5. Домаће или међународне награде и признања у развоју образовања или науке.</p>

<p>3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству</p>	<p>1. Руковођење или учешће у међународним научним или стручним пројектима и студијама</p> <p>2. Радно ангажовање у настави или комисијама на другим високошколским или научноистраживачким институцијама у земљи или иностранству, или звање гостујућег професора или истраживача.</p> <p>3. Руковођење радом или чланство у органу или професионалном удружењу или организацији националног или међународног нивоа.</p> <p>4. Учесће у програмима размене наставника и студената.</p> <p>5. Учесће у изради и спровођењу заједничких студијских програма</p> <p>6. Предавања по позиву на универзитетима у земљи или иностранству.</p>
---	---

1. Стручно-професионални допринос

- Уредник зборника радова *Екологија и политика, ЕУ и Србија*, ФПН, 2023.
- Учесник пет међународних научних скупова, и члан организационог одбора једног домаћег скупа.
- Члан 56 комисија за одбрану завршних радова на мастер студијама, и више десетина дипломских радова.

2. Допринос академској и широј заједници

- Члан и ВД Секретар Центра за еколошку политику и одрживи развој Факултета политичких наука.
- Стални члан комисије за пријем на мастер програм Еколошка политика на Факултету политичких наука 2018-2022.
- Стални члан комисије за доделу годишње награде „Проф.др Данило Ж.Марковић” у области социјалне екологије на Факултету политичких наука.
- Организатор традиционалне манифестације “Недеља одрживог развоја ФПН” од 2017.
- Координатор тима за промоцију уписа на Факултет политичких наука (2017-2021).
- Учесник у изради мастер програма Еколошка политика у новој акредитацији 2022.

3. Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству

- Учесник и предавач на више домаћих и међународних пројеката.
- Рецензент научног часописа Политичка ревија, Института за политичке студије.
- Члан научно-стручног друштва за заштиту животне средине Србије – Ecologica
- Члан Стручног одбора међународне еколошке организације OIKOS Belgrade.

Будући да је Правилником је предвиђено да кандидат мора испунити најмање један услов у две од три прописане категорије, Комисија може да утврди да кандидат Марко Вујић испуњава прописане изборне услове јер испуњава три од четири услова из Категорије 1 (Стручно-професионални допринос), три од пет услова из категорије 2 (Допринос академској и широј заједници) и један од шест услова из категорије 3 (Сарадња са другим високошколским, научноистраживачким установама, односно установама културе или уметности у земљи и иностранству).

Издвојена учешћа на научним и стручним скуповима, пројектима и конференцијама

- Предавач у школи „Недеља социјалдемократије” са темом *Зелене политике*, Friedrich Ebert Stiftung, Београд 2015.
- Учесник и излагач на међународном научном скупу: “Животна средина и адаптација привреде на климатске промене” Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд, 2015.
- Предавач на конференцији “Youth is green” – Embassy of Federal Republic of Germany, Београд 2016.
- Учесник и излагач на међународној научној конференцији: „*Циљеви одрживог развоја у III миленијуму*”, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије, Београд 2017.

- Предавач и аутор на пројекту “Европа за мене”, Европски покрет у Србији, Вршац 2018.
- Предавач на пројекту “Let it be clean” мисија OSCE на КиМ, Приштина 2018.
- Предавач на пројекту „Заштита животне средине у ЕУ и постизање стандарда у процесу евроинтеграција”, Европски покрет у Србији, Грачаница 2019.
- Учесник и излагач на самиту “Улога младих у остваривању циљева одрживог развоја УН”, КОМС, Београд 2019.
- Учесник и предавач на пројекту „Школа одрживог развоја” ЦЕДЕМ, Београд 2019.
- Учесник и излагач на конференцији „Снагом знања у безбедну будућност” Факултет за безбедност УБ, Златибор, 2020.
- Учесник “Право на чист ваздух – како га заштити од нас самих”, Правни факултет УБ, Београд 2020.
- Учесник и аутор у оквиру пројекта “Јачање капацитета парламентарца Југоисточне Европе у области енергетске ефикасности, климе и одрживе урбане мобилности”, Министарство за економску сарадњу и развој Савезне Републике Немачке и GIZ, Београд 2020.
- Од 2018. до 2020. један од организатора и учесника манифестације „Недеља одрживог развоја ФПН” на Факултету политичких наука.
- Учесник међународне научне конференције “Четврта индустријска револуција: Утицај Covid-19 на економију и животону средину”, Београд, 22-24.април 2021.
- Предавач на пројекту Сазнај и Разазнај са темом *Смарт технологија и смарт вештине*, US Embassy, IREX, February 2022.
- Учесник међународне научне конференције „Одрживи развој и зелена економија“, Министарство просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије и Министарство заштите животне средине Републике Србије, Београд, 19-21 април, 2022.
- Предавач на пројекту *БГ Школа одрживог развоја и заштите животне средине*, Градски секретаријат за заштиту животне средине, ЦЕДЕМ, октобар 2022.

- Члан организационог одбора и учесник научне конференције: *Екологија и политика. Европска унија и Србија*, Факултет политичких наука, Београд, 27. Април 2022.

5. ЗАКЉУЧНО МИШЉЕЊЕ И ПРЕДЛОГ КОМИСИЈЕ

На основу поднете документације и њене опсежне анализе Комисија је донела закључак да једини пријављени кандидат др Марко Вујић у целости испуњава све прописане услове, како формалне тако и суштинске. Кандидат је одбраном докторске дисертације „Позиција животне средине у социо-политичким формама западне цивилизације“ 14. јула 2022. године на Универзитету у Београду - Факултету политичких наука стекао звање доктора политичких наука у ужој научној области Политиколошко-социолошке студије за коју је конкурс и расписан. Наведеним је испунио општи услов конкурса.

Кандидат је позитивно оцењен и на нивоу досадашњег педагошког рада (просечна оцена 4.67), као и на приступном предавању (оцена 5). Такође, објавио је више од неопходног броја радова (1 у категорији М23, 6 у категорији М51, 1 у категорији М33, 3 у категорији М34, по 1 у категоријама М63 и М66, и 2 неклассификована радова), чиме је испунио обавезне услове конкурса. Њима је придодео и више од неопходног у испуњењу услова избора који се односе на стручнопрофесионални допринос, допринос академској и широј заједници и сарадњу са другим високошколским установама. Наиме, кандидат је учествовао у 56 комисија за одбрану мастер радова на сва четири смера Факултета политичких наука, као и у комисијама за одбрану преко 30 дипломских радова. Учешћима у многобројним стручним и научним телима, те домаћим и међународним конференцијама и пројектима, овај сет услова је у потпуности заокружен. Уз наведено, Комисија истиче да је Марко Вујић 10 година члан наставног особља на Факултету политичких наука, од звања сарадника и демонстратора (2013-2018) до актуелног асистентског стажа (2018-). Претходно, кандидат је завршио основне, мастер и докторске студије на Факултету политичких наука са истакнутим просечним оценама. У досадашњем раду на Факултету политичких наука осим научних и педагошких квалитета, кандидат је показао и изражену

колегијалност, емпатију и спремност да се заложи за опште интересе институције у којој удружује рад..

Имајући у виду све наведено, на основу чега је Комисија закључила да је кандидат др Марко Вујић испунио све услове прописане Законом о високом образовању и актима Универзитета у Београду за избор у звање доцента, Комисија једногласно предлаже Изборном већу да донесе одлуку да се др Марко Вујић изабере у звање доцента на конкурсном предвиђено време од пет година за ужу научну област Политиколошко-социолошке студије и одлуку проследи Универзитету у Београду на даље одлучивање.

У Београду, 2.2.2023.

КОМИСИЈА

проф. др емеритус Вукашин Павловић
Факултет политичких наука Универзитет у Београду

проф. др Дарко Радосављевић,
редовни професор Технолошко-металушки факултет Универзитет у Београду

проф. др Дарко Надић,
редовни професор Факултет политичких наука Универзитет у Београду

